

Höstutflykt till Spritmuseum, Djurgården 19 september 2015



Dagen inleds med hotfulla moln och regnet hänger i luften, vinden har en föraning om stundande vinter, lite snål men en vindtät jacka eller en bussig ylletröja klarar den utan problem.

I mycket god tid samlas vi, en större del av de 25 medlemmar i TWS som hörsammat programkommittens inbjudan utanför Spritmuseet på djurgården i Stockholm.



Efter sedvanligt hälsande och handskakande är det någon som kommer på att vi faktiskt kan gå in i värmen för museet är ju öppet, å se där... sitter inte Sten Benje med fru redan bänkade, med kaffe och kaka på bordet.

Det visar sig att personalen inne i restaurangen blir tagna på sängen, så många kaffetörstiga och kaksugna gäster så tidigt på dagen hör tydligen inte till vanligheterna så det blir till att sätta på hurran i en farlig fart.

Under kaffesörplandet anländer de sista efterslänrarna och vår guide för dagen utrustar var och en med en smaklåda och en liten hörselmanick, halvdöv som perfekt hörande, ingen mannamån alla skall ha en snäcka i örat och en dosa i bältet men med stränga förmaningar att inte röra någon annan knapp än volymkontrollen.



Klockan slår så småningom 11 å det är dags att forcera glasdörrarna och in till samlingarna som är ordnade i vår, sommar, höst och vinter både vad gäller smaker och traditioner.

Första stationen våren åtföljs av en liten smutt fläderbrännvin och mörkchoklad ur smaklådan och på det viset avancerade vi genom årstiderna via husvagn och kräftskiva till de kalla månadernas bjudningar med brännvinsbordet, till för att tina upp frusna gäster efter långa slädfärder, bordet med skål och supsked som genom åren utvecklats till våra dagars smörgås eller julbord och avslutar resan med midvinter och en bitter.

Vi fick ta del av hur man sett på alkohol och dryckenskap över tid och även i ett genus perspektiv, vad som ansågs passande för herrar ansågs många gånger helt förkastligt för en dam, hur politiker och organisationer försökt stävja ett stundtals destruktivt superi och hur man på senare år försökt hitta balans och måttfullhet.

Här finns en modell av L O Smiths stora destillationspanna, kaminer med kranar och hiskeliga mekaniska maskiner för brickvis tappning av snaps. En hel mängd bild och pekskärmar att förlora sig i, motböcker bandyportföljer och andra bruksföremål relaterade till starka drycker, gamla fotografier med tillhörande bildtexter, etiketter, reklam och skräckpropaganda, ja kort sagt här finns en massiv kunskap om Sveriges förhållningssätt till alkoholen över tid för den som har tid och ork att läsa och peka sig igenom materialet.



Vi följer vår guide som en lydig skolklass vidare in i sidoutställningen som är ägnad åt öl förr och nu. Här är upplägget aningen ologiskt då man måste förbi alla montrar ända ned mot utställningens botten för att börja med ölbrygder på recept, öl som dryck i de finare kretsarna så väl som föraktet för pilsnergubben på stadens cafe.

De så kallade pilsner filmerna som då de gjordes inte heller hade någon vidare status har nog i alla fall på senare tid fått en viss upprättelse, montrarna är många med display på alla fyra sidor så det är både lätt att missa en sida och att springa ihop med någon.



Man får följa utvecklingen från bondesamhället där oftast kvinnorna bryggde ölet till de stora högtiderna, förbi de industrialiserade storbryggerierna via senare tiders mikro och nanobryggerier.

Det hela mynnar ut i rader av burkar och flaskor vars innehåll är till för att känna och dofta på och som förklarar tekniken med att brygga öl, vår guide avslutade med att redogöra för hur man mälter korn och gör mäska... kanske inte helt nödvändigt för ett whisky sällskap av vår kaliber men hon gjorde ett bra jobb och fick välförtjänta applåder.



Många av oss botanisera på egen hand på museet och ute i shopen innan Gösta Hallin som är vår verkställande reseledare beordrar uppställning med bästa sidan framåt för gruppfoto. Vi går sedan vidare till Spritmuseets receptions-disk, sedan avtågar vi mot lunchen.

Vasamuseets restaurang var målet för vår lunchvandring vilken således blev föredömligt kort, Gösta hade gjort upp med hovmästaren att vi kunde slinka in genom nödutgången på baksidan efter som vårt besök enbart gällde maten den här gången. Matsalen var tämligen välbesökt men tre långbord var reserverade för sällskapet, några av oss ratade vatten och lättöl som var framställda utan köpte starkare dryck i brickserveringen, lunchen bestod i en försvarlig skiva benfri kotlett med grönsaksröra, kall sås och stekt potatis, smör och bröd samt kaffe och en liten kaka efteråt.



Efter maten skingrades sällskapet i mindre grupper åt olika håll å det var lite tråkigt för en gemensam dram efter maten och lite mer eftersnack hade varit trevligt, vi var hur som helst sex stycken som förrade sig upp på Hasselbackens veranda för att släcka törsten, samtidigt kom Cykelhistoriska sällskapet knallande upp för grusgången med sina veterancyklar och i tidstypisk utstyrsel, trångt blev det på verandan men man kände sig förflyttade till 20-30 talet, ett riktigt skådespel, men detta och kvällen därefter är en helt annan historia.

Referat: Anders G. Svantesson

Foto: Gösta Hallin & Sten Benje
Layout: Sten Benje